

ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑΣ

Ο επερχόμενος χειμώνας θα είναι, όπως όλα δείχνουν, μια εξαιρετικά θερμή περίοδος στο μέτωπο των κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων.

Η κοινή γνώμη εξακολουθεί να παρακολουθεί τις εξελίξεις με έντονη επικριτική διάθεση, και από πουθενά δεν προκύπτει για την Κυβέρνηση ένδειξη έστω και μικρής κοινωνικής υποστήριξης. Η απόσταση μεταξύ κυβερνώντων και κυβερνώμενων διευρύνεται συνεχώς και η έναρξη της νέας περιόδου καταγράφει τα ισχυρότερα πλέον στοιχεία απονομιμοποίησης του πολιτικού συστήματος.

Τα δεδομένα που αφορούν στο οικονομικό κλίμα είναι χαρακτηριστικά. Το 84% της κοινής γνώμης θεωρεί ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας επιδεινώθηκε τον τελευταίο χρόνο, ενώ μόλις 3% πιστεύει ότι βελτιώθηκε. Η προσωπική οικονομική κατάσταση επιδεινώθηκε για το 78% των πολιτών, ενώ μόλις για το 2% υπάρχει η αίσθηση της βελτίωσης. Καταγράφεται δηλαδή εκ του αποτελέσματος η πλήρης σχεδόν αποτυχία της εφαρμοζόμενης οικονομικής πολιτικής.

Η κυρίαρχη αίσθηση της κοινής γνώμης είναι ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα επιδεινωθεί περισσότερο ακόμα τον επόμενο χρόνο (74%), ενώ το 66% προβλέπει περαιτέρω επιδείνωση των ήδη επιβαρυσμένων προσωπικών οικονομικών του

Σταθερά τους τελευταίους μήνες το 91% της κοινής γνώμης αποδοκιμάζει την κυβερνητική οικονομική πολιτική.

Η αποδοκιμασία της οικονομικής πολιτικής αγγίζει πλέον και τον νέο Υπουργό Οικονομικών Ευάγγελο Βενιζέλο, από την πολιτική του οποίου εμφανίζεται δυσαρεστημένο το 71% (και μόλις το 17% ικανοποιημένο). Μια βασική πολιτική εξαγγελία του Υπουργού, η ψήφιση ενός νέου φορολογικού συστήματος θεωρείται ότι θα κινηθεί σε πιο άδικες πολιτικές από το 58%, ενώ μόλις το 9% πιστεύει ότι θα γίνει δικαιότερο.

Όλα τα παραπάνω δεδομένα συντείνουν σε μια γενικευμένη κοινωνική αίσθηση ότι επίκειται κοινωνική έκρηξη, αίσθηση που αναφέρεται από το 83% της κοινής γνώμης. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, η έρευνα δείχνει τέλος ότι η συζητούμενη

συγκυβέρνηση ΠΑΣΟΚ – ΝΔ θεωρείται καταλληλότερη κυβέρνηση μόλις από το 15% της κοινής γνώμης. Η κρίση νομιμοποίησης του πολιτικού συστήματος δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί, κατά την άποψη της ελληνικής κοινωνίας, ούτε εργαλειακά ούτε κλασικά συστημικά. Η απαξίωση του πολιτικού συστήματος είναι θέμα πολιτικών επιλογών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και της κοινωνικής συνοχής και όχι πολιτικά τρυκ συγκυβέρνησης.

Η εικόνα της εκλογικής επιρροής των κομμάτων δείχνει προβάδισμα της ΝΔ με 30% και διαφορά ασφαλείας πλέον από το ΠΑΣΟΚ στις 5.5 μονάδες (24.5%) Η επιρροή των άλλων κοινοβουλευτικών πολιτικών κομμάτων παραμένει σταθερή (ΚΚΕ 13%, ΛΑΟΣ 7.5%, ΣΥΡΙΖΑ 7%). Ανοδική φορά εμφανίζουν οι Οικολόγοι – Πράσινοι, οι οποίοι φαίνεται να σταθεροποιούν την είσοδό τους στη νέα Βουλή (5%). Την είσοδο θα διεκδικήσει και η ΔΗΜΑΡ, η οποία κινείται στα όρια του 3%.

Είναι χαρακτηριστικό πάντως ότι το άθροισμα των ποικίλων αριστερών πολιτικών σχηματισμών (ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ, Οικολόγοι-Πράσινοι, ΔΗΜΑΡ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ, Άρμα Πολιτών) αγγίζει σχεδόν το 30% και βρίσκεται ισοδύναμο της ΝΔ. Είναι σχεδόν βέβαιον ότι μια μετωπική πολιτική συμπαράταξη της ευρείας αριστεράς θα άλλαζε άρδην το πολιτικό σκηνικό, πολύ περισσότερο που το 11% της κοινής γνώμης προσβλέπει σε μια κυβέρνηση των αριστερών κομμάτων, όσο ασαφής και μη-ορατή κι' αν είναι αυτή τη στιγμή μια τέτοια προοπτική.

Η ενίσχυση της πληθυντικής αριστεράς οφείλεται βεβαίως στην πολιτική συρρίκνωση του ΠΑΣΟΚ. Το κομματικό σύστημα εδραιώνοντας πλέον μια πολυκομματική μορφή είναι πιθανόν να λάβει, βάσει των σημερινών δεδομένων, μια τριπαραταξιακή δομή – και όχι μια διπολική – με έναν πολυκομματικό δεξιό και κεντροδεξιό πόλο (ΝΔ, ΛΑΟΣ, ΔΗΣΥ και μικρότεροι σχηματισμοί), ένα πολυκομματικό αριστερό πόλο (ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ, Οικολόγοι – Πράσινοι, ΔΗΜΑΡ και μικρότεροι σχηματισμοί) και ένα «κεντρώο» πόλο (ΠΑΣΟΚ), το οποίο όλο και περισσότερο απομακρύνεται από τις ιστορικές «αριστερές» του καταβολές και μετασχηματίζεται σε ένα τυπικό κόμμα του κράτους και των αγορών.

Βεβαίως, η πολιτική διαμαρτυρία εξακολουθεί να είναι γιγάντιο πολιτικό μέγεθος για τα ιστορικά ελληνικά δεδομένα. Το άθροισμα Αποχής – Λευκού - Άκυρου

καταγράφηκε στο 49% περίπου και επέστρεψε έτσι στα ποσοστά του Μαΐου 2011. Το «κίνημα των Αγανακτισμένων» και η πρωτοφανής ενεργοποίηση πολιτών είχε μειώσει το ποσοστό στο 35% περίπου, η τάση απαξίωσης όμως επέστρεψε δριμύτερη.

Τι θα αναμένουμε δημοσκοπικά τους επόμενους μήνες και έως τις επόμενες εκλογές; α) την πιθανή αύξηση της δύναμης της ΝΔ και την προσέγγιση του στόχου της αυτοδυναμίας. β) τη διαμόρφωση των «κάτω ορίων» του ΠΑΣΟΚ, που δεν είναι ακόμη σαφές πού θα κινηθούν. γ) τη δυνητική πιθανότητα ενός αριστερού μετώπου, μικρότερου ή μεγαλύτερου σε εύρος, που έχει μεγάλες πιθανότητες να διεμβολίσει το κεντρικό πολιτικό σκηνικό, δ) την εξέλιξη του ρεύματος της αποχής/λευκού / ακύρου, το ύψος του οποίου θα καθορίσει τους επόμενους κομματικούς συσχετισμούς.